

Uppsala kommun  
uppsala.kommun@uppsala.se  
styrelsen-var-d-bildning@uppsala.se

Rektorer vid Stenhagenskolan  
giggi.thomson@uppsala.se  
malin.sandlund@uppsala.se

## Beslut för grundskola och grundsärskola

---

efter tillsyn av Stenhagenskolan  
i Uppsala kommun

## Tillsyn i Stenhagenskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppsala kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Stenhagenskolan besöktes av Skolinspektionen den 17 och den 18 september 2013.

### Fakta om skolan

---

Verksamheten vid Stenhagenskolan omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6, grundsärskola årskurs 1-9 samt fritidshem. Skolenheten har två rektorer, varav en är anställd på 100 procent för grundskolan och en är anställd på 25 procent för grundsärskolan. Skolan har 333 elever, varav 52 av dessa går i förskoleklass, 260 elever i grundskolan och 21 elever i grundsärskolan. Fritidshemsverksamheten har 142 inskrivna elever.

#### Kunskapsresultat

Av den nationella statistiken, avseende läsåret 2011/12, framgår att andelen elever i årskurs 3 som nådde kravnivån på ämnesproven i matematik var 38,9 procent jämfört med 71,6 procent för riket och i svenska 76,2 procent jämfört med 73,8 procent för riket. Motsvarande siffror för årskurs 6 var 70,6 procent i matematik jämfört med 78,6 procent för riket, 71,9 procent i engelska jämfört med 86,9 procent för riket och endast 1-4 elever som inte nådde kravnivån i svenska jämfört med 82,1 procent för riket.

Tillsynen visar inget annat än att fritidshemmet i huvudsak arbetar utifrån de övergripande mål som riktas mot verksamheten och som anges i läroplanen.

### Helhetsbedömning

---

Skolinspektionens samlade bedömning är att verksamheten i Stenhagenskolan har vissa områden som måste förbättras.

Huvudmannens beslut om att skolenheten ska ha två rektorer medför att det finns brister i skolenhetens inre organisation och ledningsstruktur. Vidare saknar skolan tillgång till kurator och personal med kompetens för att tillgodose elevernas behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Skolan har även vissa brister i sitt arbete med särskilt stöd, i åtgärdsprogrammen, i de individuella utvecklingsplanerna och i skolans plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på de brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

## **Skolinspektionens ingripande**

---

### **Föreläggande**

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att vidta nedanstående åtgärd för att avhjälpa påtalade brist. De vidtagna åtgärderna ska senast den 16 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

### **Trygghet och studiero**

#### **Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt att den innehåller en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Den ska även innehålla en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

#### **Motivering**

Huvudmannen är enligt skollagen skyldig att se till att det för varje verksamhet årligen upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Enligt skolans rektor är denna plan gemensam för skolan och fritidshemmet. Enligt skollagen ska det för varje verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som, efter en kartläggning av verksamheten, anger vilka åtgärder som behöver vidtas och hur de ska följas upp. Att ha en plan mot kränkande behandling som är gemensam för flera verksamheter är fullt möjligt. Det måste då tydligt framgå av planen vilka åtgärder som avser vilken av verksamheterna. Enligt Skolinspektionens bedömning framgår det inte av skolans plan mot kränkande behandling, vilka av de redovisade åtgärderna som avser skolan och vilka som avser fritidshemmet. Planen saknar även en redogörelse för hur

föregående års planerade åtgärder i de två olika verksamheterna har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

#### **Författning**

6 kap. 8 § skollagen

#### **Särskilt stöd**

##### **Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att eleverna får det särskilda stöd i skolan och fritidshemmet som utredningen har visat att de behöver.
- Se till att det av åtgärdsprogrammen framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

##### **Motivering**

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för eleven av vilket det ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av Skolinspektionens intervjuer med skolans rektorer, elevhälsan och lärare framgår att man arbetar aktivt med att ge de elever som är i behov av särskilt stöd sådana stödinsatser. Det framgår dock även att det finns elever på skolan som är i behov av särskilt stöd, men att de ekonomiska resurserna inte räcker till för att tillgodose samtliga elevers behov i den utsträckning som skulle behövas.

Skolinspektionen har även tagit del av några av skolans åtgärdsprogram. I dessa saknas uppgifter om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd och åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

#### **Författning**

3 kap. 8 -10 §§ skollagen

## **Bedömning och betygssättning**

### **Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

### **Motivering**

Enligt skollagen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Den individuella utvecklingsplanen ska även innehålla en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

### **Skriftliga omdömen**

Skolinspektionen har tagit del av några av skolans individuella utvecklingsplaner och kan konstatera att utformningen av och kvaliteten på dessa varierar. Några exempel är av god kvalitet medan andra innehåller brister.

I några fall ges de skriftliga omdömena i form av ett kryss i en mall innehållande en skala för bedömning av elevens kunskapsutveckling. Om ett omdöme utformas med hjälp av ett kryss i en mall är det angeläget att läraren kompletterar omdömet med en mer nyanserad beskrivning i löpande text. Detta för att informationen om elevens kunskaper ska vara tydlig för såväl eleven som elevens vårdnadshavare (se SKOLFS 2012:16 - Skolverkets allmänna råd om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen).

I de exempel som Skolinspektionen tagit del av, där en sådan mall används, saknas en kompletterande nyanserad beskrivning i löpande text. I de fall där skriftliga omdömen ges på annat sätt än i en mall, är även flera av dessa omdömen generellt hållna och saknar en tydlig koppling till kunskapskraven.

### **Sammanfattade insatser**

Den sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt uppvisar även den stor variation i utformning och kvalitet.

I vissa av de individuella utvecklingsplanerna framgår i stort sett endast vad eleven själv ska göra och det saknas uppgifter om vilka insatser som skolan ska

vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. I flera fall där skolans insatser framgår, är dessa generellt hållna och saknar en tydlig koppling till kunskapskraven.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans individuella utvecklingsplaner. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

#### **Författning**

10 kap. 13 § skollagen

### **Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**

#### **Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Se till att det pedagogiska arbetet vid skolenheten leds och samordnas av en rektor samt att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och i övrigt fattar de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar

#### **Motivering**

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska vidare besluta om sin enhets inre organisation och i övrigt fatta de beslut och ha det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Skolinspektionen konstaterar i sin utredning att det finns två rektorer anställda på skolenheten. Konsekvensen av detta är att det finns två personer som har samma formella behörighet att fatta de beslut och som båda har det ansvar som ytterst ska tillfalla en person som benämns rektor. En sådan delad behörighet och ett sådant delat ansvar strider mot de krav som framgår av författningarna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolenhetens inre organisation och ledningsstruktur. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

#### **Författning**

2 kap. 9 - 10 §§ skollagen

**Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro****Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

**Motivering**

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Av Skolinspektionens rektorsintervju och av kompletterande uppgifter från rektorn för grundskolan framgår att det för grundskolan inte finns någon personal på skolan som har tilldelats detta ansvarsområde. Enligt rektorn finns dock möjligheter för skolan att vända sig till kommunens centrala utbildnings- och yrkesvägledning för att få tillgång till denna kompetens men denna möjlighet har inte använts.

Skolinspektionens samlade bedömning är att då elever på grundskolan bland annat har ett behov av vägledning inför till exempel sitt språkval, har inte eleverna haft tillgång till någon sådan, då den centrala utbildnings- och yrkesvägledningen inte har använts på skolan och då heller ingen annan personal har tilldelats detta ansvar.

Sammanfattningsvis visar utredningen att eleverna inte har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

**Författning**

2 kap. 25 och 29 §§ skollagen

**På Skolinspektionens vägnar**

Maria Caryll  
Enhetschef

Andreas Mehnert  
Föredragande

**Bilaga:**

**Bilaga 1 Allmänt om tillsynen**

## Allmänt om tillsynen

---

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se) under fliken Inspektion.